

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Vákár L. könyv- és papirkereskedése Csikszereda, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.

— Telefon hívószám 20. —

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. ÉLTHES GYULA

Előfizetési ár: Egész évre 16 kor. (Külföldre 20 K)

Félévre 8 kor. Negyedévre 4 kor.

Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak

Kéziratok nem adtnak vissza.

Mire várnak?

Az ukrániai és nagyorosz békeszerződés után a megújított tizennégy napos fegyverszünet lejártával rövidesen a harmadik békeszerződést fogjuk aláírni: a Nagy-Románia ábrándjaiból bizonyára jó időre alaposan kijózanított déli szomszédunkkal.

Ami eddig a Keleten történt, példátlanul áll a világtörténelemben.

A háboru kezdetével ellenségeink jól kiosztották maguk közt a szerepeket. Franciaországnak Élszász-Lotharingiát kellett volna Németországtól elragadni, míg ugyanakkor Oroszország keletéről foglalkoztatja. Utóbbinak azonban főcélja volt régi tervének végrehajtása: az északi és déli szlávok egyesítése s nekünk volt szánva a szomorú sors, hogy az orosz kolosszus lábai, a gőzhenger gurulása alatt letiporva, összegázolt testünk legyen a hid messze északról Konstantinápolyba. Angliára várt, ha netalán nem akarnánk mégis ekként elpusztulni, kiéheztetésünk a tengerek feletti világuralma segélyével.

Amilyen alaposan volt ez a terv kieszelve, épp oly alaposan megbukott.

A 174 milliós Oroszország, melyet kimeríthetetlen emberanyaga, sok milliós hadseregei végül is diadallal biztattak minden hősi ellenállásunk dacára, nemcsak hogy nem tudta célját elérni, hanem most a Góliath maga hever porba sujtva. Uj, szabad, független államokra szakadozik a hatalmas orosz birodalom, elnyomott milliók régi vágya megy teljesebbé Lengyelország, Finnország és a többiek szabad nemzeti életének megindulásával. Békeszerződés által soha nem történt még egy hatalmas világbirodalomnak olyan feloszlása, aminő a bresztlitovszki békével.

Ha nem is épp ilyen, az összeomlásban egy sors érte csahosait, kiket ellenünk uszított, Szerbiát, Romániát. A keleti nagy összeesküvés összes főszereplői Miklós, Petár és Nikita, Sassonow, Miljukow, Pasics és a többiek egyaránt levitézettek és lehorgasztott fővel elmélkedhetnek a vakmerő terv baltikeze felett.

De nyugaton még emelt fővel szónokolnak kitartásról s végső győzelemről a hatalom sötétlelkű gyepplőtartói. Londonban, Párisban, Rómában és Washingtonban ezek az urak még mindig azt hiszik, hogy győzni fognak. Balfour csak az imént mondta, hogy az emberiség elleni legnagyobb bűn lenne tárgyalásokba bocsátkozni mielőtt győztek volna. A nagy angol-német le-

számolásról még mindig nem akarnak lemondani. Pichon és Orlando nem különben néznek a jövőbe és várnak, várnak. Ők valamennyien még ma is azt hiszik, az idő a legjobb szövetséges. Nem is csalódnak, de az idő már a mi szövetségesünk lett.

Mire várunk még annyi kiöntött vér után — kell kérdezni a józanságnak — mikor legyőzhetlenségünk máris nyilvánvaló? Fantasztikus mentő terveken rágódnak, aminő a százezernyi amerikai légiflotta, mely egy-kettőre elpusztít mindnyájunkat.

Hogy a keleti frontunk megszűnik, vége a kettős frontnak, mely főreményük volt, nem látják. Hogy a keleti békékkel a bennünket körülvevett ellenséges blokádgyűrűn több, mint kétezer kilométeres rés támadt, kiéheztetni bennünket ezentul tehát még kevésbé lehet, számukra nem létezik. Hogy még amennyi vére honfitársaiknak fogja majd pirosra festeni a földet, mire a tavasz első virágtakarói elterülnek a nyugati mezőkön, azzal nem törődnek. Berugott csapszéki legények folytathatják csak ily ostoba céltalansággal a tivornyát, mint ezek a nyugati államférfiak a hiábavaló vérontást, akik teljesen elfáult lelkiismerettel, nemzedékek átkát vonva magukra még most is az elérhetetlen végső győzelemre készülődnek.

Az erdélyi királybiztosság megszervezése.

Megalakul az Erdélyrészi Tanács.

Még mult év októberében híre járt annak, hogy a kormány Erdély rekonstrukciójára biztosságot szervez, mely Erdélyrészi Tanács hivatalos címet kap és tagjai lesznek: Erdély püspökei, főispánjai, a vármegyék egy-egy képviselője, valamennyi miniszternek egy-egy képviselője és végül az országgyűlés tagjai sorából kinevezendő tíz tag.

A királyi biztosság, melynek élére Ugron Gábor volt belügyminiszter kerül, minisztertanácsi rendelettel nyert hatáskört, de nem lehetetlen, hogy az Erdélyi Szövetség kívánalmi szerint törvényhozásilag fogják azt szabályozni. A királyi biztos részben kezdeményező, részben pedig másodfoku hatáskörrel fog bírni, ámbar ez a kérdés még részletes szabályozást nem nyert. Eddig tény az, hogy az eddigi földmivelésügyi miniszteri kirendeltség, az Erdélyi Ingatlanforgalmi Bizottság hatáskörét a királyi biztosság magába fogja olvasztani. A királyi biztosnak alárendelt fóruma lesz az erdélyi kormánybiztos is, lehetséges azonban, hogy a kormánybiztosság meg is fogszűnjen. A kolozsvári és marosvásárhelyi újonnan szervezett közlélményezési kormánybiztosok hatásköre csorbítottan marad, de Erdély királybiztosa ezen a téren is kiterjedt hatáskörhöz jut.

Az Erdélyrészi Tanácsnak a királybiztos lesz az elnöke, a tanács mellett konzultatív testület lesz. A tanács két alelnököt is kap,

közülük az egyik valamelyik miniszterium magasrangú hivatalnokai sorából fog kikerülni. Ez a magasrangú tisztviselő kerül majd az erdélyi földmivelésügyi miniszteri kirendeltség helyébe szervezendő erdélyi miniszteri kirendeltség élére. Az új miniszteri kirendeltség valószínűleg a miniszterelnökség egyik osztálya lesz, Budapest vagy Kolozsvár székhellyel. Ha a miniszteri kirendeltség Budapesten lesz, úgy a kolozsvári és marosvásárhelyi kirendeltségeket fentartják, illetve a budapesti miniszteri kirendeltségnek megfelelően újjászervezik. Az erdélyrészi tanács tagjai sorába az említettek kivül meghívják: az EMKE, az EGE, az Erdélyi Szövetség és az erdélyi kamarák képviselőit is.

Csikmegye és az országhatár kiigazítás.

Az Erdélyi Szövetség volt az a forum, ahol az Oláhországgal szomszédos határ kiigazításnak szükségessége és fontossága mellett elsőnek állást foglaltak.

Báz ez az állásfoglalás sok irányban ellenszenves volt, a Szövetség úgy a határkiigazítás, mint a nemzeti védelem szempontjából körvonalazta kívánásait s azokat Ugron Gábor v. b. t. t. útján a miniszterelnökhöz juttatta.

A kormány ezt az álláspontot magáévá tette s az előzetes béketárgyalások alkalmával már e kívánások honoráltattak is.

Azt mondhatjuk, hogy a határkiigazítás elsősorban és legfőképpen Csikvármegyét érdekli s így ha valahol, úgy Csikvármegye területén lesznek nagyobb határeltolódások.

Ha a térképeket vizsgáljuk látjuk azt, hogy Oláhország a hármashatárnál jut legközelebb, beékelten határainkhoz s így ez a zóna s az ehhez csatlakozó Besztercze, majd Trotusuvölgy az, amely a határkiigazításnál okvetlenül számításba veendő.

Bukovina déli részétől egy hegyesszögű háromszög volna hozzácsatolandó Magyarországhoz, tehát Magyarországhoz s nem, mint bécsi lapok pertraktálják Bukovinához s így Ausztriához.

Vasuti kapcsolat szempontjából Piatra, illetve a szárnyvonal végpontja Bicasu lenne a határállomás s így ha a szászrégen—tölgyes—piatrai és a küllőszeg—parajd—gyergyószentmiklós—békási vasut megépül, úgy Bicasu volna a beárazó állomás.

Gyimesnél hasonlóképpen kitolódna a határ, úgy, hogy itt Palánkáig kapcsolódna át s a Trotusuvölgyben Ocna volna az első fontos oláh pozíció.

Utalunk arra, hogy ezen területek egy része a Goluchovszky-féle határkiigazítás alkalmával csatoltatott át, Magyarország megkérdezése nélkül Oláhországhoz s így annexióról már ezért sem lehet szó.

Az átbocsátandó területek határvédelmi zóna jellegével bírnak s így történelmi jogon a régi határvédelmi vagyontömegekhez, a mai revindikációs természetű magánjavakhoz volnának csatolandók.

Ez irányban Csikvármegye törvényhatósága jogos kívánásait már most érvényesítheti, sőt ennek megtétele kívánatos is, miután a vármegye nagy reorganizációjának keresztülvite-

lénél, úgy a magánjavakra, mint a visszacsatolandó területekre nagy szerep vár.

E kérdéssel itt nem is foglalkozhatunk kimerítően, de foglalkozunk azért, hogy a nap-események fontosságára felhívjuk a közfigyelmet.

Városi közgyűlés.

Báró Rohr diszpolgár. — 169%-os pótdó.

Csikszereda, március 13.

Szombaton délután Csikszereda város képviselőtestülete Ujfalusi Jenő dr. polgármester elnöklésével népes közgyűlést tartott.

A tárgysorozatnak első és igen szomorú pontja az 1917 és 1918 évi költségvetések voltak, melyekből kiderült, hogy a városi háztartás szükségleteinek fedezetlen részét csak 169%-os községi pótdóból képes fedezni. Ez a bejelentés a városatyák között kínos meglepetést keltett, annál is inkább, mert a költségvetés kapcsán Kováts Albert dr. rámutatott, hogy a köztartozások együttléve nem a 169%-os, hanem a több száz százalékos kulcsot is eléri. A város csak a közelmúltban kapott circa 250.000 korona rendkívüli államsegélyt, ami szokatlanul magas és a rendkívüli állapotoknak megfelelő összeg. Ennek dacára a legcsekélyebb kilátás sincs arra, hogy a városi háztartás egyensúlya helyreállítsák, sőt amint látható, a város sebes szárnyakkal rohan a teljes csőd felé.

Igen szomorú állapot, mikor egy ellenség-től felgyújtott és teljesen kifosztott, katonai beszállásoktól agyongyötört város közön-ségétől 169% pótdótd és ki tudja még mennyi-féle köztartozást követel a kommunitás. Valamelyes határt kell szabni ennek a szertelen pótdótdzásnak, mely tönkretesz minden gazdasági fejlődést és feltartja a város felvirágzását. Ha most hozzávesszük a városnak a polgárságot, mint adóalanyt is érintő közeli rekons-trukciós kiadásait, amelyek újabb súlyos és elkerülhetetlen terhet jelentenek a város adózó polgárságára, akkor könnyen megtörténhetik, hogy Csikszereda város a közel jövőben a pótdótdzás terén el fogja érni a magassági rikordot.

Addig is gondoskodni kell arról, hogy a kormány a város szükségleteinek fedezetlen részét engedélyezze rendkívüli segélyképpen, miáltal a pótdótd elkerülhető lesz. Ha van valahol ily rendkívüli beavatkozásra szükség, úgy az országban bizonyára Csikszereda váro-snál áll fenn ez.

A polgármester a közgyűlésen beszámolt a város felépítésére és a lakosság felsegíté-sére begyűlt adományokról. Jellemző nagyon az eredmény. Másfél év után mindössze 31.000 korona folyt be a város pénztárába. A képviselőtestület elhatározta, hogy újabb és szé-lesebbkörű agitációt kezd és minden lehetőt elkövet, hogy a gyűjtést intenzívvé tegye.

A képviselőtestület dentai báró Rohr Fe-renc tábornagy, hadseregarancsnokot, aki a parancsnoksága alatt álló vitéz csapatainkkal városunk és vármegyénk határait szilárdan megvédelmelte, egyhangú lelkesedéssel Csik-szereda város diszpolgárává választotta. A diszpolgári oklevelet közelebbről küldöttség fogja átadni.

Dr. Kováts Albert képviselőtestületi tag indítványára a képviselőtestület elhatározza, mi-szerint felir a m. kir. kormányhoz, hogy a va-gyonadó kiróvásánál az oláh betörés folytán feldult és saját megálló, valamint átvonuló csapataink miatt is legsúlyosabban érintett Csik és Háromszékvármegyének a vagyonadó alól 10 évre való felmentése, vagy legalább az adókulcsnak a legminimálisabb, az átlagon aluli alkalmazása iránt a törvényhozás elé terjesszen be sürgős javaslatot. Hasonló el-járást végezt a szomszéd Háromszékvármegye 2 r. t. városát is megkeresi.

A képviselőtestület továbbá elhatározta, hogy miután már két év óta a város rekons-trukciója érdekében illetékes helyről semmi pozitív lépés, ígéreten kívül nem történt, il-letve nem tétetett: küldöttségileg fog eljárni és feltárni az illetékes faktorok előtt váro-sunk szomorú, tarthatatlan állapotát.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Csikszereda, március 11.

Csikvármegye közigazgatási bizottsága hét-főn délelőtt tartotta március havi rendes ülés-t Tolnay Lajos főispán elnökletével.

Elnöklő főispán bejelentette a bizottságnak, hogy a kereskedelemügyi miniszter a múlt évben tett felterjesztésre megengedte, hogy Csikszeredától Budapestig és vissza a polgári utasok részére a vonathoz egy I—II. osztályu vasuti kocsit csatoltassék.

A vármegye alispánjának jelentése kapcsán Tolnay főispán a bizottság tudomására hozta, hogy a vármegyében feldult tüzhelyek újra-építése ügyében eddig azért nem tétetett in-tézkedés, mert a vármegye belső hadműveleti terület volt. Most azonban a román béke csak napok kérdése lévén, a feldult tüzhelyek fel-építése fokozott gyorsasággal kezdetét fogja venni. A napokban kinevezendő királyi biztos főfeladata éppen a feldult tüzhelyek felépi-tése lesz.

A kársegélyek kiutalása azért késétt, mert a kormánybiztos elegendő munkaerő hiján nem volt képes a rendkívül sok anyagot fel-dolgoztatni és kimutatásokba foglalni. Az el-járást most decentralizáltatott a kársegélyek ügye a főispánok kezébe tétetett le, kik el-nöklük alatt bizottságot alakítanak, melybe a törvényhatósági bizottság a maga részéről négy tagot küld.

Ettől eltekintve kijelentette a főispán, hogy a már felterjesztett csikmegyei kársegélyek még e hó folyamán minden károsult részére kiutaltatnak. — Ezen bejelentést a bizottság örömmel vette tudomásul.

Orbán János a csikszeredai tüzkárosultak ér-dekében, továbbá a szarvasmarha rekiválások beuztatásáért, Szabó György pedig az előfo-gatok katonai igénylése miatt interpellált, mely panaszok orvoslása céljából a bizottság a to-vábbi intézkedések megtételét határozta el.

Szabó György indítványára elnöklő főispán bejelentette, miszerint a földmivelésügyi mi-nisztertől intézkedést kért, hogy a kiosztandó tenyészállatok károsultak áraiba maximális áron számíttassanak be.

Kertészkedjünk.

A csikszeredai köztisztviselők csoportja f. hó 3-án d. u. a városház tanácstermében szá-mos tag részvételével, Ujfalusi Jenő dr. pol-gármester elnöklése mellett értekezletet tartott.

A csoport vezetője Wagner Sándor főgimn. tanár jelentette, hogy a csoportnak 64 bejegy-zett tagja van, akik circa 18 kat. holdat óhaj-tanak mivelés alá venni. A vezetőség felter-jesztést tett az Orsz. Közélelmezési Hivatal-hoz a szükséges kerti eszközök és magvak megküldése iránt. Jelentette továbbá, hogy annak idejében a tagok rendelkezésére fog állani a kiültetésre szükséges palánta mennyi-ség és hogy a szükséges földterület bérbe-vevése rövid idő alatt megtörténik. Majd a ker-tészkedés iránti érdeklődés szélesebb körben való felgerjesztésére körülbelül a következő-ket mondta:

Ha a tagoknak kertészkedő törekvése nem marad csupán jámbor szándék, hanem kellő energiával és kitartással meg is valósítják, akkor büszke megnyugvással mondhatjuk el, hogy nem vártuk szejtátva és összedugott kez-el azt a bizonyos sült galambot, amely Eldo-rádó országban talán most is sülvé röpköd, de a Hargita tövében sohasem látta senki — habár várta majdnem mindenki. Nos hát mi ezután nem akarunk erre a mesés sült ga-lambra várakozni s nem akarjuk drága pen-zen megfizetni.

Szóval nem akarjuk kiuzsoráztatni magun-kat, nem akarunk az áruközvetítők és piaci kufárok tehetetlen rabszolgái lenni.

Emlékezzünk csak vissza az elmúlt ószre, amikor sokan hontalanságunkból visszatérve és mindenünkből kifosztva téli szükségletein-ket a helyi piacon akartuk beszerezni.

Nem szorult-e ökölbe a kezünk, amidőn egy ki nem fejtett, ki nem érett káposzta-fejért 1 koronát, sőt 1 korona 40 fillért kértek.

És nem kívántuk-e a másvilági boldogsá-got annak a szemérmetlen és lelketlen zsi-ványnak, aki egy véka murokért 40 koronát mérészkedett kérni? Holott egy négyzetméter terület, tehát egy kis toilette asztal negyságu hely circa 3 klgr. murkot terem, amelyhez 1 gramm mag kell, aminek az ára a mostani viszonyok közt is 47 fillér.

És hát az sem adott korbácsot a kezünkbe, amikor a 22 koronás maximális ár ellenére egy mázsa burgonyáért 40 koronát kértek és vettek?! A megszorult latájner pedig fizetett.

De hát miért hozzak fel több példát? Elég ebből ennyi annak a bizonyítására, hogy ben-nünket közalkalmazottakat mindenki meg-nyuzhat.

Miért mondjam el, hogy a bab, a borsó, a lencse (a régi jó idők e nem gurmandoknak való eledelei) csak sátoros ünnepeken kerül-letett asztalunkra, de persze — régi magyar-sággal szólván — a megfelelő „trágya“ a füstölt oldalos és kolbász nélkül.

A falusi paraszt s a közvetítő kufár pedig kacag a markába s lesimfeli, (!) a tollas ka-lapu naccságokat, akik elszörnyülködnek sze-mérmetlen követeléseiken; a „nagypipájú s kevés dohányu“ s muszáj zsakettben járó tiszt-viselő urakat, akik nem tudják kivágni bugyi-lárisukból a kofa tensasszonyoktól és szatóc-s-naccságáktól kért megszámlálhatatlan koro-nákat.

Kacagják azokat az embereket, akik éhbér-ért éppen az ő existenciájukért, egész em-beri mivoltukért görnyednek az íróasztal mel-lett és lassan sorvasztják életüket, amelyet nem is élvezhettek.

Meddig türelmük ezt? Kiáltunk már egy-szer oda: nem oda Buda! Hiszen van nekünk eszünk is, meg karunk is.

A jó Isten az ő termékenyítő esőjét, csil-logó harmatát, bimbófakasztó ragyogó napsu-garát a mi földünkre is ráhullatja.

Vegyük fel hát a harcot Isten nevében — az istentelenek ellen!

Sir a lélek bennem, amikor itt is, ott is hallom a keserű panaszokat, de nem tapasztalom azt, hogy összefogva, megértéssel a pa-naszok okainak eltüntetésén fáradoznánk.

A szorgalmas, okszerű kertészkedés egyik eszköz lesz a panaszok egy jó részének a megszüntetésére.

Természetesen ebben mindenkinek ki kell vennie a maga részét. Hölgyeknek és uraknak, kisasszonyoknak és urfiaknak egyaránt. Nem szabad huzódozni, kibúvót keresni. Amint mar egyszer megirtam, a kertészkedésből uri spor-tot, divatot kell csinálni.

Divatról lévén szó, természetes, hogy a hölgyeknek kell jó példával előljárniok. Mert hát a hölgyek — bocsánat a kemény szóért — a leghetetlenebb divatnak is hódolnak. Nagyanyáink készek voltak remek termetüket elékteleníteni a tyukborító krinolinuál, mert ez volt a divat. Nem is olyan régen hölgyeink unos-untalan orra bukdácsoltek séta közben a „bukj el szoknya“ miatt, — mert ez volt a divat, még nadrágszoknyákat is láthattunk, — mert ez akart a divat lenni.

Hát nem lehetne divattá tenni a munkát?!

Ötözzék az a kedves, minden nemesért hevülő hölgy megfelelő kényelmes munka ru-hába, tegyen e fejére egy széles, durvafonatu szalmakalapot (a mezei buzavirágával és égő pipacsával fel is ékesítheti), vegyen a kezébe egy remekbe készült kapácskát vagy gereb-lyécskét s büszkén — az új divatnak hó-dolva — vonuljon végig akár a korzón is — a kertjéig. Ki fogja elitélni? Komoly, számot-tevő férfiu — nem. Saját neméből pedig csak az, aki nem családjának él, hanem a félvilágnak. Az ilyennek a véleményére pedig egy önértetes nő sem lehet kíváncsi. Minden höl-gyet biztosíthatok arról, hogy a veteményes táblák kigyomlálása után a párásföld illatával telt kezét a férj, a vőlegény halás szivvel fogja megcsókolni.

A tetszéssel fogadott szavak után Wagner S. tanár, csoportvezető bemutatta egy 800 négyszögöles kert berendezésének a tervezetét azzal a megjegyzéssel, hogy e tervezetet könnyű alkalmazni — az egyéni szükségletek szerint — 400 vagy 600 négyszögöles terület-hez is s hogy e tekintetben s más a kertész-

kedésre vonatkozó dolgokban is szívesen áll az érdeklődők rendelkezésére.

Majd élénk megbeszélések és tartalmas eszmecsere után az értekezlet megválasztotta dr. György Gábor p. ú. fogalmazót a csoport jegyzőjének, Mihály Lajos vm. aljegyzőt pénztárosnak és Veres József adóügyi biztost gazdasági referensnek.

KÖZGAZDASÁG.

Felhívás Csikvármegye méhészeihez.

1. A mülép ára rohamosan emelkedik. Jelenleg a jó mülép ára kilogrammonként 40 K. A megrendelés késedelmezése hátrányos s azért felkérjük az igen tisztelt méhészeket, hogy a megrendeléseket az elnökség útján sürgősen intézzék el.

90 cm. hosszú keretléc darabja 14 fillér.

2. Az egyesület bizalommal fordul mindazokhoz a méhészekhez, akiknek méhcsaládjaik az oláh betörés után megmaradtak s kéri őket, hogy a folyó évi rajokat rajonként 30—35 koronáért az egyesületnek ajánlják fel, hogy azokat tagjai között szétoszthassa.

3. Mindazok a nagyobb kárt szenvedett méhészek, akik a megállapított kárösszegek terhére segélyképpen méhcsaládokat vagy nagyobb méhészeti felszerelést óhajtanak nyerni, a karfelvételi bizottság által megállapított kárösszegeknek a méhészetre vonatkozó jegyzőkönyvi kivonatait az illetékes főszolgabírói hivataltól vegyék ki, hitelesítsék s azokat az elnökségnek folyó évi április hó 15-ig küldjék meg, mert az egyesületnek a méhészek segélyezésére céljából a hiteles adatokra elkerülhetetlenül szüksége van.

Csiksomlyón, 1918. március 4.

A Csikvármegyei Méhészek Egyesületének elnöksége.

KÜLÖNFÉLÉK.

— *A főispán Gyergyótólgyesen.* Dr. Tolnay Lajos főispán szerdán automobillal Gyergyótólgyesre utazott, ahol alaposan megtekintette az ellenség pusztításait, egyben tájékozást szerzett a visszatelepülés keresztülvitelére. Ertesülésünk szerint a lakosságot a felszabadult gyergyótólgyesi járásba április hó folyamán telepítik vissza. Itt említjük meg, hogy a főispán szombaton megtekinti Madéfalva és Szépvíz községeket, hol részletes tényleírásokat vesznek fel a felgyújtott épületek felépítésének mielőbbi megkezdése céljából. Ugyanezen eljárást fogják követni a többi községekben is.

— *Kinevezés.* A király Henter Géza honvéd főhadnagyot századosá léptette elő. A daliás százados immár a negyedik éve a fronton küzd.

— *A törvényhatósági hadigondozó bizottság megalakulása.* Tolnay Lajos dr. főispán elnökletével vasárnap délelőtt a vármegyei közgyűlési termében tartja meg a törvényhatósági hadigondozó bizottság alakuló gyűlését. A gyűlésen megjelent gróf Teleky Domokos és dr. Zombory László főmegbízottak is. Az alakuló gyűlést érdeklődők figyelmébe ajánljuk.

— *Házasság.* Fényes esküvő volt folyó hó 3-án Csikszentimrén. Szarka Jevő kolozvári táblabíró feleségül vette Sándor Margitot, Sándor Gergely birtokos leányát. Az esketést Abos József tábort pap, görgényüvegcsúri plebános végezte, ki gyönyörű szép beszédet intézett az új párhoz. Násznagyok voltak: Pap Ákos honvéd főhadnagy és dr. Sándor Gyula főszolgabíró.

— *Uj főispáni titkár.* A belügyminiszter dr. Vambéry Pál Gábor belügyminiszteriuni fizetés nélküli miniszteri segéd fogalmazót főispáni titkári minőségben Csikvármegye főispánja mellé rendelte ki. Az új főispáni titkár működését már a legközelebbi napokban megkezdte. Ertesülésünk szerint a belügyminiszter tekintettel a főispán rendkívül megnövekedett ügyforgalmára, egy második titkár kirendelése iránt közelebbről szintén intézkedni fog.

— *Kinevezés.* Molnár Erzsébetet kinevezték Nagykásonba tanítónak.

— *Előléptetés.* Hatolykai dr. Pap Gyula tart. honvéd hadnagyot Ófelsége főhadnaggyá léptette elő.

— *A kamara a népruházatért.* A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara a kereskedelemügyi minisztert arra kérte, hogy a hadihelyzetben beállott nagy enyhülésre, másrészt az Ausztriának adott sok termény és állat készletre hivatkozással erőszakolja ki Ausztriától, hogy engedje meg hogy ruházati és fehérnemű cikkeket és anyagokat hozzánk kiszállítani újból lehessen, mert a népruházati érdekeink e nélkül súlyos válságba kerülnek.

— *Katonai szabadságolások tavaszi gazdasági munkára.* A tavaszi vetési munkák biztosítása érdekében a honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a mögöttes ország részben levő katonai alakulatok nélkülözhető legénysége, még pedig az arcvonalbeli szolgálatra nem alkalmas bérlők és szőlőművelők, továbbá arcvonalbeli szolgálatra nem alkalmas erdőgazdák, dohány- és konyhakertészek, kovácsok, bognárok, kádárok, bádigosok, lakatosok, molnárok és utóbbiak hozzátartozói, amennyiben mesterségüket a mezőgazdaság javára fordítják, illetve értékesíteni képesek, végül az arcvonalbeli szolgálatra nem alkalmas gazdasági cselédek és más, a mezőgazdaság szempontjából fontos ipartűző nélkülözhető legénység március 1-től május 15-ig terjedő időben az utazási napok beszámítása nélkül 4 hétre szabadságoltassék. Önálló mezőgazdák, azok fiai, vejei vagy szülőik stb. gazdaságában fognak mezőgazdasági munkákat végezni, ugyanezen időszakban, vagyis március 1-től május 15-ig terjedő időben erre a 4 hetes szabadságra akkor is hazabocsátandók, ha a „gördülő pótlás” alakulataihoz (póttettek és menetalkulatok) tartoznak. A szabadság engedélyezése az alsztályparancsnok személyes kötelessége és altisztre nem bízható. Semmiféle községi bizonyítványt vagy más igazolást követni nem kell. A hadügyminiszter egyidejűleg megfelelő rendeletet adott ki.

— *Haza érkezett internáltak.* Ujabbán Románian át az alábbi internáltak érkeztek haza Csikvármegyébe: Fehér Imre, Gál Ambros, Gál Róza, Boros Lina, Bogos Anna, Ilyés Katalin, Gidró Albertné, Császár Félixné, Bodó P. Imrené, Koncz Juliánna, Fekete Mária, Bándi Juliánna, János Mária, Alter Fáni, Herschko Háni, Herschko Anna, Biró Mihály, Gáll Berta, Hideg József, Kalányi János, György Gábor, Gáll Lajos, Darvas Béla, Tankó Farkas János, özv. Fehér Jánosné, Fodor János, Ferencz András, Bogdán Ferenc, Fazakas Károly, Abránovits Izidorné, Kelemen Antal, Pál Albert, Süket Péter, Timár Péterné, Kerekes Gábor, László Gergely, Szabó Imre, Mihály János, Péter Sándor, Kuptermann Fáni, Mészáros Anna, Portik József, Portik Pál, Portik István, Puskás Anna, Máró Katalin, Simon Katalin, Tubák Borbála, Tubák Józsefné, Bartha Ignácné, Szóke Péter, Rafael János, Somodi Márton, Koródi Antal.

— *Az Érdekes Ujság husvétí száma* újra szenzációja lesz a könyvpiacnak. Borítékait gyönyörű háromszínű mélynyomásban két kiváló magyar festő, Csók István és Vastagh Géza festményei díszítik. A husvétí számnak a gazdag fólapon kívül két külön könyvmelléklete is lesz. Nagy Endre „Jönnek a színészek” címmel egy vidám kis könyvet írt, melyet maga illusztrált is. Másik könyvmellékletként Moly Tamás Velencei kaland című kötetét adja az Érdekes Ujság husvétí száma, melyhez mulatságos gyermekjáték is lesz mellékletül. E gazdag husvétí szám ára 2 korona.

— *Orvosi ügy.* Dr. Harmat Leo köz-kórházi főorvos, hosszas szabadságáról gyógyultán hazaérkezvén, orvosi gyakorlatát megkezdte.

— *Áthelyezés.* A kereskedelemügyi miniszter Haner János csikszeredai máv. mérnököt Budapestre, Kaufmann György marosvásárhelyi máv. mérnököt Csikszeredára áthelyezte.

— *Uj folyóirat.* Szini Lajos, a fiatal székely író Marosvásárhelyen folyóiratot ad ki, melynek címe „Székelyföld” lesz. Ertesülésünk szerint a szerkesztőnek sikerült folyóirata számára a legkiválóbb székely írókat, Csathó Kálmánt, Lázár Istvánt és Pakots Józsefet

megnyerni, s így az új folyóirat irodalmi esemény lesz, s a legjobb jövőt jósolhatjuk neki. A szerkesztőnek a tetszetős kiállításra is gondja lesz, s mindjárt a címlapot a leghiresebb székely festőművésszel, Márton Ferencsel csináltatja. A folyóirat előfizetési ára egy évre 24, félévre 12 korona. Előfizetést a kiadóhivatalunk is elfogad, érdeklődést a szerkesztő, Szini Lajos címére, Marosvásárhelyre kell irányítani.

— *A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara* eddigi főtítkára, Szakats Péter nyugalomba vonult. Helyét dr. Rác Lajos foglalta el. Szakats Péter kiváló működésre tekinthet vissza. Negyven és fél évet töltött közszolgálatban, ebből harmincnál többet az iparkamara szolgálatában, s e hosszú idő alatt sikerült az összes vele érintkező emberek becsülését megnyernie. Kiváló része van abban, hogy a székelyi ipar és kereskedelem felvirágzott. Utóda, dr. Rác Lajos, szintén sok évet töltött az iparkamara szolgálatában. Reméljük, hogy a menekülés miatt sok kárt szenvedett ipar és kereskedelem újra megerősítésében oly sikerrel fog munkálkodni, mint előde, aki a székelyi ipart ugyyszólván semmiből teremtette meg. Ezt kívánjuk neki.

— *A 19—24 évesek újra sorozása.* A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint az 1894—1899. évben született népfelkelésre kötelezettek az egész országban újból összeírják, pótszemlére állítják és az alkalmasnak talált népfelkelőket a május 15-iki bevonulásra készítik elő. A rendelet meghagyja a közigazgatási hatóságnak, hogy az összeírást legkésőbb március 22-éig fejezzék be. A népfelkelési bemutató szemléket április 10-től 30-ig tartják meg. A bevonulás az eddigi intézkedés szerint május 15-én történik. Egyben összeírják és sorozzák mindazon 1865—1893. és 1900. évi születésű népfelkelőket is, akik eddig a pótszemléken nem jelentek meg.

— *Uj magyar napilap Nagyszebenben.* Nagyszebenben, a hol eddig két német és egy oláhnyelvű napilapot adtak ki, „Reggeli Ujság” címen magyar napilap jelent meg. A magyarosság szempontjából hivatást teljesítő ujság szerkesztője dr. herceg Hohenlohe prépost, munkatársai: Oroszlányi Gábor és Domokos Balázs erdélyi ujságírók.

— *Ipari szakiskola Gyergyószentmiklósnak.* Gyergyószentmiklós város tanácsa annak idejében kért intézett a kormányhoz egy Gyergyószentmiklóson felállítandó állami ipari szakiskola tárgyában. Mint értesülünk, f. hó 9-én Sümegi Vilmos, orsz. képviselő dr. Fekete József ipariskolai főigazgató, mint a kereskedelmi miniszter kiküldöttje és dr. Rác Lajos iparkamarai főtítkár gyergyószentmiklóstra érkeztek, hogy az ipari szakiskola kérését a helyszínen tanulmányozzák.

— *A tisztviselők ebben az évben is kérnek ruhasegélyt.* A szabolicsmegeyi közszolgálati alkalmazottak beszerzési csoportja azzal a lérelemmel fordult a kormányhoz, hogy a köztisztviselők részére ebben az évben is engedélyezzen ruhaseszerési segélyt. Kérésük jogosultságát az árviszonyoknak jelentékeny eltolódásával indokolják. Míg a múlt évben egy öltözet ruhát 200—300 K-ért lehetett beszerezni, ma már 600—700 K-át kell fizetni ruháért, a cipő ára is 70—80 K-ról 250—300 K-ára szökött. Az áremelkedéssel egyáltalában nem áll arányban az erre az évre folyósított háborus segély s ma sokkal súlyosabb a tisztviselők helyzete, mint a múlt évben volt, mert akkor háborus beszerzési segélyben is részesültek a tisztviselők. Ruha segélyképpen fejenként ezer koronát és minden családtag után további ötszáz koronát kérnek.

— *Szövetkezeti közgyűlés.* A csikszeredai tisztviselői fogyasztási szövetkezet 1917. évi rendes közgyűlését folyó hó 17-én délután 3 órakor a városház tanácskozási termében tartja meg. A közgyűlés tárgya: az 1917. évi mérleg jóváhagyása. A részvényeseknek a közgyűlésen megjelenési, felszólalási és szavazati joguk van. A mérleg a szövetkezet helyiségében megtekinthető.

— Az Agrár Takarékpénztár r. t. alaptőke-emelése. A Székelyföld legnagyobb magyar pénztáza, mely fiókjai révén városunkban és vármegyénkben is ismert működést fejt ki az Agrár Takarékpénztár r. t., Marosvásárhelyt, — mint értesülünk — február 24-én báró Kemény Ákos elnöklése alatt tartott közgyűlésén részvénytőkéjét további két és fél millióval hat millió koronára emelte. Az Agrár eddig is vezető szerepet töltött be a székelyföldi intézetek között, de ezzel az alaptőke emeléssel, melyben a békekötés után elkövetkezendő nagy feladatokra való előkészületet látjuk, fejlődésének ezzel a hatalmas mozzanatával egész Erdély legnagyobb, legerősebb pénztáza lett s mint Erdély közgazdasági jövőjének öröndetes perspektívóját üdvözölhetjük ezt az eseményt. A közgyűlés a múlt évben fizetett 16 korona osztalékkal szemben 18 korona osztalék fizetését határozta el és az igazgatóságba újból bevasztatott Ugron Gábor v. b. t. t., új tagokul pedig Sándor János v. b. t. t. s Fekete Manó ügyvivő-igazgató. A közgyűlés végül melegen ünnepelte lécfalvi Bodor Pál vezérigazgatót, kinek széles körtekintésű, magas nivóju és agilis vezetése alatt az Agrár a vidéki pénztárak sorából messze kimagasló sikereket, az elmúlt üzletévben is rendkívül fényes eredményt ért el, és egész Erdélyre kiterjedő rohamos fejlődésének újabb hatalmas alapjait vetette meg.

— A tölgyesiek visszatelepítést kérő küldöttsége a belügyminiszternél. Az oláhokkal kötött előzetes béke következtében teljesen felszabadult a tölgyesi járás is az ellenségétől. A járás lakossága nevében küldöttség járt Sümegi Vilmos országgyűlési képviselő vezetésével a belügyminiszternél. Sümegi akinek kerületéhez tartozik a járás, előadta, hogy mi a kívánsága a földönfutóvá lett derék tölgyesi magyarságnak. Elsősorban is intézkedni kell a mielőbbi visszatelepítés érdekében, mert ha a lakosság nem térhet vissza április első feléig, nem vehetik be és nem mivelheti meg földjeit, ami egyértelmű lenne azzal, hogy elesne ennek az esztendőnek a termésétől is. Eppen azért, hogy az élet még ebben az esztendőben helyreállhasson, minél előbb vetőmaghoz kell juttatni a népet és a karszegélyeket, kamatmentes kölcsönüket hamarosan ki kell utalni. Csak így támadhat új mezőgazdasági és ipari élet a sokat szenvedett földdarabon. A képviselő végül a tölgyesiek speciális helyi érdekeit ismertette, majd memorandumot nyújtott át. Tóth János belügyminiszter, akit Blénessy József tölgyesi földbirtokos és Simon Márton gyergyóbékási bankigazgató is tájékoztatott a székely nép állapotáról, válaszában a legmelegebb érdeklődést ígerte a tölgyesiek iránt. A miniszter kifejtette, milyen nagyfontosságú feladatot teljesített a határszéli székelység és milyen erőt jelent a magyarságra nézve nemzeti szempontból is. Ezt a népet nem lehet támogatás nélkül hagyni. Reméli, hogy a tölgyesiek minden kérését a legrövidebb idő alatt teljesítheti.

— A részvénytársaságok és a szövetkezetek osztaléka. A hivatalos lap vasárnapi számában kormányrendeletet közöl, amely kimondja, hogy a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok a hadi üzleti évek nyereségéből osztalék címén, vagy bármely más címen — a tőke visszafizetést is ideértve — részvényenként, illetőleg üzletrészenként csak oly összeget fizethetnek ki, amely összeg nem haladja meg az 1915. év végén, illetve ezután, de az 1916. év vége előtt lejárt üzleti évet megelőző három üzleti év nyereségéből részvényenként, illetőleg üzletrészenként kifizetett legmagasabb évi osztalékot.

Eladó ház

Csikszeredában, Mikó-utca 15. sz. alatti, mely áll 5 szép szobából,

ÜZLETHELYISÉGNEK

is könnyen átalakítható, kitűnő forgalmi hely. Bővebbet lapunk kiadóhivatalában.

6—

Eladó vendéglő.

Gyimesbükön özv. Vizoly Albertné-féle vendéglőhelyiség italmérési joggal, vegyeskereskedéssel, a hozzátartozó mellékhelyiségekkel és belsőséggel halálózás folytán örök áron eladó.

Értekezni lehet Hargitai János ny. m. kir. pénzügyőri biztos, műszaki tisztviselővel, Marosvásárhely, Deák Farkas-utca 17/a szám.

1—5

VIZSGÁKRA

a polgári- és középiskola minden osztályából, érettségire, felvételi vizsgákra stb. gyorsan, osztályösszevonással, felelőség mellett készít elő a

Iskolai tanintézet
Budapest, VII., Dohány-u. 84.
Telefon 32—40.

Ha butorokat akar venni ne sajnálja az utat M.-Vásárhelyre és tekintse meg

SZÉKELY és RÉTI

erdélyrészi butorgyár részvénytársaság kamarai szállítók

BUTORTERMEIT.

Ebédlők, uri és hálószobák, szalonok, vas- és rézbutorok, szőnyegek, függönyök, zongorák, hatalmas választékban, jutányos árak mellett.

15—

Szám 2587—1918.

3—3

ai.

Pályázati hirdetmény.

Csikvármegye közigazgatásánál előléptetés folytán megüresedett és kinevezés útján betöltendő:

1. Egy allevéltárnoki állásra a X-ik fizetési osztálynak megfelelő javadalmazással.

2. Két közigazgatási gyakornoki állásra a megállapított javadalmazással és illetményekkel a vármegyei ügyviteli szabályzat 2. §-a alapján ezennel pályázatot hirdetnek.

Ha allevéltárnoknak olyan pályázó neveztetik ki, kinek főiskolai képesítése van, a megállapított évi 600 korona képesítési pótlékban részesül.

Felhívom ennél fogva mindazokat, kik az itt felsorolt állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cikkben előirt minősítésüket, eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt és szabályszerűen felbélyegzett pályázati kérvényüket a vármegyei ügyviteli szabályzat 4. §-ában megjelölt uton Csikvármegye főispánjához címezve, de hozzám legkésőbb folyó évi április hó 9-én déli 12 óráig annál is inkább nyujtsák be, mert a később beérkező pályázatok figyelembe nem vétetnek.

Csikszereda, 1918. évi február hó 20 án.

Fejér Sándor,
alispán.

Eladó kaszáló.

Csikbánkfalva község határában fekvő egy darab cirka 5 hold terjedelmű erdei kaszáló olesón eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

3—5

Értesitem a t. italmérési engedélylyel bíró cégeket, hogy nálam elsőrendű borok u. m.:
rizling, leányka, tramin, bakar, oportó
stb. jutunyas áron kaphatók bármilyen nagy mennyiségben és kölcsön hordókban. Valamint mindennemű **szeszesitalok, cognac és likör is kicsinyben és nagyban.** A t. vevők becses pártfogását kéri
Neumann Benő, Szászrégen.

3—3

Bort és borpárlatot (cognacot)

ELADOK

Szöllősi Samu, Székelyudvarhely.

17—